

МЕХАНІЗМ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ

Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა Parteneriatul Estic ґарq тәрәғдаҗлығы Partenariat Oriental Արևելյան Գործընկերություն Східне партнерство Eastern Partnership აღმოსავლეთ პარტნიორობა

Партнерство заради належного врядування

Співфінансується
Європейським Союзом



Європейський Союз

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Співфінансується
та впроваджується
Радою Європи

Програма «Партнерство заради належного врядування» – це спільна ініціатива Європейського Союзу та Ради Європи, спрямована на зміцнення належного врядування в регіоні Східного партнерства¹, що спільно фінансується Європейським Союзом і Радою Європи та реалізується Радою Європи.

Програма «Партнерство заради належного врядування» надає країнам-бенефіціарам індивідуальну підтримку в реалізації програм їхніх реформ і дотриманні європейських стандартів у сфері прав людини, верховенства права та демократії. Це також є пріоритетом у процесі розширення ЄС, оскільки пов'язано зі статусом Республіки Молдова та України як кандидатів і європейської перспективи Грузії.

Програма, яка діє з 2015 року, ґрунтується на результатах, яких уже досягнуто у ключових напрямках:

- ▶ зміцнення правосуддя
- ▶ боротьба з економічними злочинами
- ▶ сприяння рівності та недопущення дискримінації
- ▶ розширення доступу жінок до правосуддя та боротьба з насильством стосовно жінок.

Програма реалізується за подвійним підходом, забезпечуючи:

- ▶ технічну допомогу у досягненні вищого рівня відповідності європейським стандартам
- ▶ юридичні консультації, що пов'язані з пріоритетними реформами, через механізм швидкого реагування Ради Європи.

ЩО ТАКЕ МЕХАНІЗМ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ?

■ Механізм швидкого реагування (МШР) – це інструмент програми «Партнерство заради належного врядування», за допомогою якого Європейська комісія за демократію через право (**Венеційська комісія**) та інші органи Ради Європи можуть надавати Вірменії, Азербайджану, Грузії, Республіці Молдова та Україні спеціальні юридичні та політичні консультації, пов'язані з пріоритетними реформами щодо зміцнення правосуддя, боротьби з економічними злочинами, сприяння рівності та недопущення дискримінації, розширення доступу жінок до правосуддя та боротьби з насильством стосовно жінок.

■ Він може також відповідати на запити, що стосуються сфери компетенції Венеційської комісії, такі як демократичні інститути й основоположні права; вибори, референдуми та політичні партії; конституційне та правосуддя, що здійснюється судами загальною юрисдикції.

■ МШР доповнює експертні знання, що надаються за потреби в межах проєктів «Партнерство заради належного врядування».

■ Досвід і підтримка за рахунок МШР допоможуть країнам-учасникам виконати свої зобов'язання як держав-членів Ради Європи й забезпечать важливу допомогу в контексті перспективи вступу Республіки Молдови, України та Грузії до ЄС.

* Хоча програма «Партнерство заради належного врядування» не включає заходи за участю білоруської влади, відповідно до політики ЄС щодо невтручання в роботу білоруських державних органів і підприємств державної власності, закріпленої у висновках Європейської Ради від жовтня 2020 року, заходи можуть організовуватися, у відповідних випадках, за участю представників білоруського громадянського суспільства та демократичних сил відповідно до Висновків Європейської Ради від лютого 2022 року та рішення заступників міністрів Ради Європи від березня 2022 року.

ХТО МОЖЕ ЗАПИТУВАТИ ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК У МЕЖАХ МЕХАНІЗМУ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ?

Міністри й інші члени урядів країн-бенефіціарів, а також спікери парламентів можуть запитувати експертний висновок. Висновки можуть готуватися також у відповідь на запити, що надходять від інших органів влади, таких як, наприклад, голови парламентських комітетів та незалежних державних установ. Європейський Союз, а також органи Ради Європи (наприклад, Генеральний секретар, Комітет міністрів, Парламентська асамблея та Конгрес місцевих і регіональних влад) також можуть робити запити експертизи. Запити висновків незалежних експертів у суді можуть подавати до Венеційської комісії конституційні суди.

ЯК ФОРМУЛЮЄТЬСЯ Й ОПРАЦЬОВУЄТЬСЯ ЗАПИТ?

Запити експертного висновку можна надсилати у письмовій формі, поштою, електронною поштою чи факсом Генеральному секретарю Ради Європи. Запити експертного висновку Венеційської комісії можна також адресувати безпосередньо Голові Венеційської комісії.

Запити повинні містити якомога більше відомостей, у тому числі назву та тип законодавчого чи директивного документа, експертний висновок якого запитується, причини звернення за експертним висновком або внесення змін до законодавства чи політики, а також передбачувані терміни прийняття нових законодавчих або директивних документів (або змін до діючих законодавчих або директивних документів), після надання запитаного висновку.

Отримані запити опрацьовують відповідні структури Ради Європи. Хоча Рада Європи прагне надати запитаний експертний висновок якомога швидше, точні часові межі визначаються в консультації з органами-ініціаторами запиту.

ЯКИМИ Є КРИТЕРІЇ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ЗАПИТУ

На додачу до того, що запити МШР подаються кваліфікованим органом, вони мають відповідати усім таким критеріям:

- ▶ Він має належати до сфери компетенції Ради Європи й одного з напрямків, що охоплюються програмою «Партнерство заради належного врядування». Єдиний виняток стосується Венеційської комісії, за умови, що запит підпадає під сферу її компетенції.
- ▶ Він має відповідати конкретній потребі, виявленій у відповідній країні-бенефіціарі.
- ▶ Він має стосуватися ключового аспекту політики, що має стратегічне значення.
- ▶ Запит неможна робити в межах одного з поточних проєктів «Партнерство заради належного врядування».



ПРИКЛАДИ ПІДТРИМКИ, НАДАНОЇ ЗА МЕХАНІЗМОМ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ, ТА ДОСЯГНУТІ РЕЗУЛЬТАТИ

З моменту впровадження МШР зарекомендував себе як гнучкий та ефективний інструмент для гармонізації національного законодавства країн Східного партнерства зі стандартами Ради Європи.

■ У **Вірменії** у 2022 році до Кодексу законів про судустрой було внесено зміни, які враховують деякі ключові рекомендації спільного висновку Венеційської комісії та Генерального директорату з прав людини та верховенства права ([CDL-AD\(2022\)002-e](#)).

■ У **Республіці Молдова** відповідно до спільного висновку Венеційської комісії та Генерального директорату з прав людини та верховенства права ([CDL-AD\(2020\)001-e](#)) та ([CDL-AD\(2020\)007-e](#)) про проєкт закону про внесення змін і доповнень до Конституції щодо Вищої ради мирових суддів були переглянуті та прийняті Стратегія та План дій щодо забезпечення незалежності та доброчесності сектору правосуддя на 2021–2024 роки.

■ У **Грузії** парламент прийняв поправки до Виборчого кодексу і Закону «Про політичні об'єднання громадян» з урахуванням декількох рекомендацій, що містяться в спільному висновку Венеційської комісії і БДІПЛ ОБСЄ ([CDL-AD\(2021\)008-e](#)).

■ В Україні Конституційний суд України подав запит висновку незалежного експерта в суді ([CDL-AD\(2019\)029-e](#)) про проєкт змін до статті 81 Конституції, що передбачають нові підстави для дострокового припинення повноважень членів парламенту. На думку Венеційської комісії пропонувані поправки спричинили втручання в деякі основоположні права, зокрема до статті 3 Протоколу № 1 до Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ). 24 грудня 2019 року Конституційний суд постановив, що проєкт поправок є неконституційним відповідно до висновку Венеційської комісії ([CDL-AD\(2019\)029](#)).



КУДИ АДРЕСУВАТИ ЗАПИТ

Запити за МШР можна надсилати у письмовій формі, електронною поштою чи факсом Генеральному секретарю Ради Європи:

Генеральний секретар Ради Європи
Рада Європи

Страсбург Седекс F-67075, Франція
(F-67075 Strasbourg Cedex, France)

Тел.: + 33 3 88 41 20 00

Факс: + 33 3 88 41 27 99

Вебсайт: www.coe.int/en/web/secretary-general/private-office

Запити експертного висновку Венеційської комісії за МШР можна також надсилати поштою, електронною поштою чи факсом Голові Венеційської комісії:

Голова Венеційської комісії

Рада Європи

67075 Страсбург Седекс, Франція
(67075 Strasbourg Cedex, France)

Електронна пошта: venice@coe.int

Факс: +33 3 88 41 37 38

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Група з координування програми
«Партнерство заради належного врядування»

Директорат з координації програм
Рада Європи

Авеню де л'Юроп, Страсбург СЕДЕКС, F-67075, Франція
(Avenue de l'Europe, F-67075 Strasbourg Cedex France)

Електронна пошта: dpc_pgg@coe.int

Програма «Партнерство заради належного врядування» – це регіональна програма, організована навколо гармонізації національного законодавства та практики з європейськими стандартами відповідно до індивідуальних потреб країн Східного партнерства, що розрахована на період з 2023 по 2027 рік.

Механізм швидкого реагування (МШР) – це інструмент програми «Партнерство заради належного врядування», за допомогою якого Європейська комісія за демократію через право (Венеційська комісія) та інші органи Ради Європи можуть надавати Вірменії, Азербайджану, Грузії, Республіці Молдова та Україні спеціальні юридичні та політичні консультації, пов'язані з пріоритетними реформами щодо зміцнення правосуддя, боротьби з економічними злочинами, сприяння рівності та недопущення дискримінації, розширення доступу жінок до правосуддя та боротьби з насильством стосовно жінок.

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ

Група з координування програми

«Партнерство заради належного врядування»

Директорат з координації програм

Рада Європи

Авеню де л'Юроп, Страсбург СЕДЕКС, F-67075, Франція

(Avenue de l'Europe, F-67075 Strasbourg Cedex France)

Електронна пошта: dpc_pgg@coe.int

Веб-сайт: <http://partnership-governance-eu.coe.int/>



Держави – учасниці Європейського Союзу вирішили поєднати свої знання, ресурси та долі. Разом вони побудували простір стабільності, демократії та сталого розвитку, водночас утверджуючи культурне розмаїття, толерантність та індивідуальні свободи. Європейський Союз прагне розділити свої досягнення та цінності з країнами та людьми за межами своїх кордонів.

www.europa.eu

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

www.coe.int

Співфінансується
Європейським Союзом



Європейський Союз

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Співфінансується
та впроваджується
Радою Європи